

Die Ouwetjes

Hebt u daar nu ook zo de pest aan? Dat u wordt ondergebracht bij de groep 'Ouwetjes' of 'Ouwe mensjes'? En dat dan nog door mensen die zelf dicht tegen die groep aan zitten of er al lid van zijn! Net of die ouwetjes en ouwe mensjes niet meer in staat zijn heel erg veel dingen zelf te doen, te regelen of op te lossen! Soms worden we ook wel 'bejaarden' genoemd, terwijl we in heel veel opzichten nog goed functionerende 'krasse knarren' zijn.

Wat is dat toch dat mensen die enigszins denigrerende benaming gebruiken als het om ons, oudere mensen gaat? Is het nog een relikwie uit het verleden? Dat mensen op hun vijftenzestigste jaar met pensioen gingen en dan ook al over wonen in een bejaardenhuis praatten, omdat ze zich door het vaak vele zware werk al oud en 'der dagen zat' voelden? Bij velen was dat immers wel degelijk het geval. 'Die goeie ouwe tijd' was namelijk helemaal niet zo goed. Er moest hard gewerkt worden om het hoofd boven water te houden. Sparen voor de 'oude dag' beperkte zich vaak tot een spaarbankboekje voor de begrafenis kosten en sparen voor een ruim pensioen was er (meestal) niet bij. Als er daar al voor gespaard kon worden, hadden ze het over 'een pensioentje'. En voor veel zaken bleven de ouderen van vroeger afhankelijk van hun kinderen. Voor vervoer naar huisarts of ziekenhuis, tandarts of gemeentehuis voor een nieuw paspoort en voor het invullen van allerlei ingewikkelde formulieren met verwarring zaaiende vragen van moeilijke en onbegrijpelijke woorden werd vaak de hulp van de kinderen ingeroepen. En als er geen kinderen waren dan van neven of nichten of een goed willende onderwijzer, die dat ouwe mensje wel wilde helpen.

En de mensen voelden zich ook oud. Metselaars en timmerlieden, loodgieters, schilders, stratenmakers, putjesscheppers en landarbeiders hadden een zwaar leven achter de rug en hadden indien tijd nog niet de beschikking over de hulpmiddelen waarover de moderne collega's nu wel kunnen beschikken. Wel eens gehoord van de 'kaaiploug' hier in Goes. Dat waren losse arbeiders, die opgeroepen werden als er voor de bouwmaterialenhandelaren een schip met balen kalk of cement moest worden gelost. Over een zwiepende loopplank, het schip in, met een baal van 50 kilo op je bult weer naar boven, weer over die zwiepende loopplank en dan netjes afleveren bij de voorraadhoop om opgetast te worden. Zwaar en smerig werk door het stof van kalk en cement. Of als opperman een tas met stenen naar de derde verdieping van een in aanbouw zijnd pand brengen via zwiepende houten ladders over steigers in de tijd dat er nog geen bouwliftjes waren. En dan maar hopen dat de sporten van de ladders nog niet door de tand des tijds waren aangevreten, waardoor het risico van breken en ongelukken extra groot werd. En als er een sport brak, betekende dat meestal einde van het werkzame leven en armoede en de gang naar het burgerlijk of kerkelijk armbestuur. En die bestonden vaak uit heren, die hen eerst goed bekeken en vroegen of je nu echt niet meer werken kon en vaak te 'dun' waren om je iets uit de armenkas toe te stoppen. En je kon het ook aan die ouwetjes zien. Vaak krom van het vele zware werk, moeilijk lopend, slecht ziend en kort van adem. En daarom werden ze 'ouwetjes', 'ouwe mensjes' en 'bejaarden' genoemd. En behoorde je tot de meer ambtelijke groep dan behoorde je tot de 'ouden van dagen'.

En denkt u niet dat wat ik hierboven beschreef alleen voor handwerkslieden gold. De kantoorbedienden, ook wel klerken of 'pennenlikkers' genoemd, hadden het ook niet makkelijk. Werken in bedompte en vaak slecht verwarmde lokalen en zittend op stoelen die als zo oud waren als Methusalem aan bureau's die zo laag waren dat er een ronde of ook wel kromme rug van kreeg. Of er werd gezegd dat je 'een bult' had.

En zo kreeg je vanzelf een ouwelijk aanzien en ging je tot de groep 'ouwetjes, ouwe mensjes, bejaarden' behoren. En ofschoon wij ouderen ons tegenwoordig heel aardig tot goed zelf kunnen

redden, worden we door, meestal leeftijdgenoten, nog steeds 'ouwetjes' genoemd. Ik stel voor dat minister Asscher van emancipatiezaken dan ook met een wetsvoorstel komt, die dergelijke termen verbiedt en dat op het gebruik daarvan flinke sancties komen. 'Wie niet hoort, moet voelen' is een term uit die 'goede oude tijd', maar nog steeds goed toepasbaar. Eindelijk dus toch iets goed uit de oude tijd. Daarom wil ik aanhaken bij Karl Marx en eindigen met "Ouderen aller landen verenigt u en wordt lid van de KBO!"

Augustinus

